

використанням ІТ, засвідчили ефективність дієвого оволодіння мовленнєвою діяльністю, зокрема такою як мислення, сприймання інформації її узагальнення. ІТ сприяли стимулюванню іншомовного мовлення, підсилювали мотивацію, розширювали обмін інформаціями між студентами.

Таким чином, з більшою часткою вірогідності можна стверджувати, що розроблена стратегія методики впровадження інформаційних технологій у процесі навчання студентів ВНЗ сприяє розвитку готовності до підвищення кваліфікації, до самостійного опанування додатковими знаннями в галузі професійної діяльності майбутніх молодих спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Биконя О.П. Взаємозв'язок усного та писемного мовлення навчання студентів-економістів з використання сучасних інформаційних технологій (на матеріалі ділової англійської мови)/О.П.Биконя // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: [Зб. наук. праць]. – Вип. 21. – Київ: Видавничий центр КНЛУ, НІАУ, 2002. – С.37-40.
2. Вергун Л.О. Можливості використання мультимедійних програм у навчанні англійської мови студентів/Л.О.Вергун / 2010. - [http://ua.text. cont.lib/124559.html](http://ua.text.cont.lib/124559.html).
3. Зайцева Е.Н. Информационно-обучающая среда как средство развития самостоятельной работы студентов при обучении иностранному языку/Е.Н.Зайцева Автореферат дисс., Ярославль: Изд-во Ярославского ГПУ, 2003. – 23 с.
4. Мадзігон В.М. інформатизація в контексті демократичної освіти // Розвиток педагогічної і психологічної освіти в Україні 1992-2002/В.М.Мадзігон Збірник наукових праць до 10-річчя АПН України. – Ч.1. – Харків: «ОВС» 2002. – 640 с.
5. Intel – обучение для будущего (при поддержке Microsoft@ <http://www.intelteach.ru>).

*Зоренко І.С.,
канд. пед. наук, доцент,
Криворізький ДПУ*

**РОЗВИТОК МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
ЗАСОБОМ ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОГО ПІДХОДУ
НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

У статті розкрито особливості розвитку мовної компетенції студентів-майбутніх вчителів іноземних мов засобом використання лінгвокраїнознавчого підходу на практичних заняттях з англійської мови.

Ключові слова: мовна компетенція, лінгвокраїнознавчий підхід.

В статті розкриваються особливості розвитку мовної компетенції студентів – майбутніх учителів іноземних мов засобом використання лінгвокраїнознавчого підходу на практичних заняттях з англійської мови.

Ключевые слова: языковая компетенция, лингвострановедческий подход.

This article considers the problem of formation of the linguistics competence of future specialists in the context of realization of the countrystudy approach on the English practical lessons.

Key words: professional competence, countrystudy approach.

Вчитель-філолог – це насамперед словесник, викладач мов, тому він повинен мати високий рівень мовної компетенції, на якій базуються всі інші види його професійних компетенцій. Дослідження сформованості професійного іншомовного мовлення студентів - майбутніх учителів виявило, що їхнє мовлення містить багато помилок і мовленнєвих огріхів, викликаних інтерференцією; їхня мова бідна на власне іншомовну лексику, характеризується несформованістю термінологічного апарату; студентам бракує спеціальних знань, умінь і навичок англо-українського перекладу.

Проблема поліпшення мовної компетенції майбутніх вчителів іноземних мов диктує необхідність дослідження і впровадження новітніх ефективних методик прискореного опанування іноземної мови, зокрема як мови професії. Ми розуміємо поняття «мовна компетенція» в широкому й узагальненому смислі – «володіння мовою» – і характеризуємо це поняття через систему умінь, яких повинні набути ті, хто вивчає мову, тобто поєднуємо в понятті «володіння мовою» ознаки двох понять «мовна і мовленнєва компетенція». Ми поділяємо точку зору С.Є.Шишова, та В.Л.Кальней, які зазначають, що «компетенція – це загальна здібність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, які набуті завдяки навчанню» [4, с.79].

У викладанні мов, з кінця ХІХ ст., на перше місце, поряд з усним мовленням, висувається ознайомлення студентів з реаліями та культурою країни, мова якої вивчається, оскільки це дозволяє вдало поєднувати елементи країнознавства з мовними явищами, які виступають не тільки як засоби комунікації, але і як спосіб ознайомлення студентів з новою для них дійсністю. Лексика та фразеологія будь-якої мови відображають життя в усьому його різноманітті. Мова відображає і зберігає в собі як культурно-історичні відомості традиційного характеру, так і безліч фактів сучасності. Мова виступає в якості дзеркала національної культури, її охоронця: фразеологічні одиниці та окремі слова фіксують у собі той чи інший зміст, що в тій чи іншій мірі характеризує умови життя народу – носія мови.

Мета статті: розкрити особливості розвитку мовної компетенції студентів – майбутніх вчителів іноземних мов засобом використання лінгвокраїнознавчого підходу на практичних заняттях з англійської мови.

Термін «лінгвокраїнознавство» підкреслює, що «цей напрямок з одного боку, поєднує у собі навчання мови, а з іншого боку – дає певні відомості про країну, мова якої вивчається. Сучасні мовознавці визначають головну роль «лінгвокраїнознавства як навчання комунікативній компетенції в актах міжкультурної комунікації, перш за все через адекватне сприйняття мови співбесідника та оригінальних текстів, розрахованих на носіїв мови» [3]. Вивчення мови на фоні історії та культури країни передбачає великий інтерес в

загальнонавчальному плані, в плані знайомства з культурою носіїв інформації, оскільки у багатьох мовних одиницях знаходять відображення національна своєрідність стилю життя того чи іншого народу, факти історії країни, природно-географічні особливості, культура, економіка. Пояснення образності та значення багатьох мовних одиниць сучасної англійської мови відшукуються в історії, побуті, у звичаях, традиціях народу, в національно-специфічних релігіях. Мовні одиниці, представлені у лінгвокраїнознавчому аспекті, можуть дати певний обсяг фонових знань, тобто історичні та культурознавчі відомості, які необхідні для правильного і ефективного викладання та навчання іноземної мови.

Лінгвокраїнознавчий підхід до розгляду мовних одиниць здійснює ще одну важливу функцію у викладанні мови: він підвищує, а іноді прямо забезпечує мотивацію до оволодіння мовою, оскільки сприяє підвищенню пізнавального інтересу студентів до вивчення мови. У студентів підвищується інтерес до вивчення історії, культури, традицій та звичаїв даного народу, його поглядів на життя, до всього, що пов'язане із країною, мова якої вивчається. Процес оволодіння англійською мовою стає для них процесом «відкриття» для себе країни, мова якої вивчається та людей, які говорять на цій мові. Вивчаючи англійську мову, студенти одночасово оволодівають національною культурою, одержують велике духовне багатство, що зберігається мовою, яка вивчається.

Сьогодні мовознавці виділяють п'ять методологічних принципів, що лежать в основі лінгвокраїнознавства.

Перший принцип полягає в сприйнятті факту, згідно з яким суспільна природа мови представляє собою об'єктивну можливість приєднання того, хто вивчає мову до нової для нього дійсності. Світ пізнається через мову, завдяки мові, сутність якої полягає не тільки в передачі думок від однієї людини до іншої, але і в функції бути носієм та охоронцем цих думок, всього знання у індивідуальній та колективній свідомості людини.

Другий принцип полягає в розумінні процесу вивчення та викладання мови як процесу акультурації – засвоєння людиною, що виросла в одній національній культурі суттєвих фактів, норм та цінностей іншої національної культури.

Третій принцип пов'язаний з другим і передбачає, що однією із задач лінгвокраїнознавчого викладання є формування позитивної установки у студентів до народу – носія мови.

Четвертий принцип втілює в собі вимогу цільності та гомогенності мовного навчального процесу: країнознавча інформація повинна здобуватися із природних форм мови та її текстів і не повинна привноситися ззовні, штучним шляхом.

П'ятий принцип пов'язаний також з уточненням специфіки лінгвокраїнознавства: лінгвокраїнознавчий аспект викладання реалізує у навчальному процесі філологічний спосіб пізнання дійсності.

Таким чином, лінгвокраїнознавчий підхід, з одного боку, створює систему навичок та вмінь з практичного використання мови як засобу

міжшкільського та міжкультурного спілкування, з іншого боку – сприяє формуванню у студентів мовної компетенції, широких культурознавчих знань.

Використання лінгвокраїнознавчого матеріалу на практичних заняттях з англійської мови, перш за все, сприяє вихованню у студентів любові до мови, країни, мова якої вивчається, інтересу до традицій та культури даного народу. Фразеологічні одиниці відображають життя суспільства, життя народу, розуміння яких починається з засвоєння мови. Екстралінгвістичний аспект розгляду фактів мови дозволяє поєднати слово та речі, слово та явище, слово та ідею, виділити національні особливості в семантиці тієї чи іншої лексичної одиниці.

Починаючи з першого курсу, студенти працюють з картою Великобританії на практичних заняттях з англійської мови, а також під час організації самостійної роботи з метою розвитку та удосконалення їх мовних навичок та вмінь. Наприклад, під час роботи з картою студентам пропонується:

- Знайти наступні міста на карті та розташувати їх в алфавітному порядку: London, Birmingham, Liverpool, Sheffield, Bristol, Manchester, Leicester, Bradford;
- Визначити, столицею якої частини Великобританії є такі міста: London, Edinburgh, Cardiff, Belfast;
- Знайти наступні міста на карті і розповісти що ви про них знаєте: Cambridge, London, Oxford.

На цьому етапі навчання англійської мови необхідно більше розповідати студентам про країну рідною мовою, щоб в них склалося чітке уявлення про політичний устрій Англії, про історію країни та народу. Під час викладання матеріалу необхідна опора на наочність. Так, в навчальному кабінеті зібрана картина наочність – велич різних міст Великобританії. Під час проведення практичних занять з англійської мови часто проводяться заочні екскурсії по видатним містам Великобританії. Особлива увагу на практичних заняттях приділяється знайомству з великими особистостями Англії. Разом зі студентами збираємо матеріал про життя і творчість: Д.Дефо, Ш.Джексона, Ч.Діккенса, А.Конан Дойля, С.Майєра, Д.Кінга, Р.Бернса та інших. Студентам подобається декламувати вірші великих авторів, відтворювати фрагменти казок, драм.

Значну допомогу для розвитку інтереса до вивчення англійської мови як носія культури може надати культурна та духовна спадщина країни, мова якої вивчається. Це можуть бути краці зразки музики, зокрема пісенної творчості на мові, що вивчається як його змістовного компонента.

Враховуючи те, що майбутні педагоги будуть працювати зі школярами, ми розучуємо дитячі пісні «What's your name», «Spring is green», «How are you?».

Використання на практичних заняттях музики сприяє ознайомленню студентів з культурою країни, її музичним життям, творчістю великих музикантів – Й.С.Баха, В.А.Моцарта та інших.

Класична та сучасна музика створює сприятливий психологічний клімат на практичному занятті, завдяки музиці знижується психологічне навантаження студентів, активізується їх мовна діяльність, підвищується емоційний статус, підтримується інтерес до вивчення англійської мови. Використання на практичних заняттях прислів'їв і скоромовок, які найбільш яскраво характеризують національну особливість народу, також допомагає студентам глибше познайомитися з культурою країни.

Зміст кожного прислів'я спочатку відображав конкретні спостереження людини за природою та суспільством, але з часом зміст прислів'їв набув суспільного характеру.

Презентація: Викладач промовляє прислів'я, на дошці – ілюстрації, за якими можна визначити зміст прислів'я.

Робота над змістом: Не перекладаючи прислів'я, пропонуємо студентам прослухати невеличку ситуацію, яка визначає зміст даного прислів'я. Намагаємося підібрати синоніми до окремих слів або словосполучень. В разі утруднень студентам пропонується обрати правильну відповідь із декількох варіантів. Дуже важливо, щоб студенти під час роботи з прислів'ями не просто відтворювали їх, а й змогли висловити своє відношення до них переважно англійською мовою. Завдання можуть бути наступними:

Виразіть згоду із запропонованим прислів'ям...

Складіть ситуацію, яка б підтвердила запропоноване прислів'я.

Прослухайте ситуацію та назвіть відповідне їй прислів'я.

Прослухайте текст (діалог), та визначити, яким прислів'ям можна було б його закінчити.

Проілюструйте дане прислів'я.

Ілюстрації до прислів'я допомагають закріпити нову лексику, сприяють забезпеченню комунікації, підтримують інтерес студентів до вивчення англійської мови. Вони впливають на емоційний бік сприйняття студентів, викликають позитивні емоції, створюють сприятливий клімат на занятті. Всі прислів'я, які використовуються на практичних заняттях з англійської мови – аутентичні та тісно пов'язані з життям англійців.

- A cat in gloves catches no mice. (Без труда нема плода).
- A friend in need is a friend indeed. (Друзі пізнаються у біді).
- A bird may be known by its song. (Птицю видно за польотом).
- Live and learn. (Вік живи – вік учись).
- Practice makes perfect. (Повторення – мати вчення).
- Tastes differ. (Про смаки не сперечаються).

Таким чином, використання скоромовок та прислів'їв на практичних заняттях з англійської мови сприяє кращому оволодінню іноземною мовою, розширює знання про мову. Залучення до культури країни, мова якої вивчається, через елемент фольклору, прислів'їв та скоромовок сприяє формуванню у студентів відчуття сопричетності до іншого народу.

Знайомство зі святами Англії викликає у студентів великий інтерес. Так, під час святкування Різдва, вони залучаються до випуску стіннівок.

підготують різдвяні сувеніри, розучують пісні, знайомляться з традиціями. Студенти збирають інформацію про різні свята в Англії: New Year, Christmas, Mother's Day, Father's Day, Thanksgiving Day, Memorial Day, Valentine's Day, Halloween.

Використання лінгвокраєзнавчого підходу передбачає виконання студентами завдань творчого характеру, які дозволяють наблизити їх мовну діяльність до реальних умов. Все це дозволяє привернути увагу студентів до загальнолюдських цінностей, до багатства культурної спадщини свого народу та народів інших країн формує здатність до взаєморозуміння, до міжособистісного спілкування.

Список використаних джерел

1. Верещагин Е.М. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного / Е.М.Верещагин, В.Г.Костомаров. – М. : Русский язык, 1990. – 234с.
2. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии / Герман Константинович Селевко. – М.: Народное образование. – 1998. – 267с.
3. Бим И.Л. Методика обучения иностранным языкам как наука и проблемы школьного учебника / Инесса Львовна Бим. – М.: Русский язык, 1977. – 234с.
4. Шишов С.Е. Мониторинг качества образования в школе / С.Е.Шишов, В.Л.Кальней. – М.: Педагогическое общ-во. – 1999. – 320с.

В.Ю.Ильина, к.мед.н.,

*Таврический национальный университет
им. В.И.Вернадского (г.Симферополь)*

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СТРУКТУРЫ И СОДЕРЖАНИЯ УЧЕБНЫХ ПРОГРАММ ВЕДУЩИХ БИЗНЕС-ШКОЛ США

В статті обґрунтована необхідність звернення бізнес-шкіл, що діють в Україні, до американського досвіду підготовки магістрів ділового адміністрування (МВА), розкриті цілі та завдання бізнес-освіти, проведено порівняльний аналіз структури і змісту навчальних програм найуспішніших бізнес-шкіл США, запропоновано рекомендації щодо вдосконалення програми МВА в Україні.

Ключові слова: бізнес-освіта, бізнес-школа, магістр ділового адміністрування (МВА), навчальна програма, структура, зміст.

В статье обоснована важность обращения действующих в Украине бизнес-школ к американскому опыту подготовки магистров делового администрирования (МВА), раскрыты цели и задачи бизнес-образования, проведен сравнительный анализ структуры и содержания учебных программ ведущих бизнес-школ США, предложены рекомендации по совершенствованию программ МВА в Украине.

Ключевые слова: бизнес-образование, бизнес-школа, магистр делового администрирования (МВА), учебная программа, структура, содержание.